

Tongersestraat 6-8

Commandantshuis

Service Science Factory – School of Business and Economics

Sinds begin 2012 huist de Service Science Factory in het voormalige Commandantshuis aan de Tongersestraat 6-8. De Service Science Factory is een academische werkplaats, waar wetenschappers en studenten – van Universiteit Maastricht, Hogeschool Zuyd en RWTH Aken – en het bedrijfsleven samenwerken.

Het gebouw heeft een rijke geschiedenis en dateert uit de zeventiende eeuw; er zijn niettemin ook elementen uit de Middeleeuwen te vinden, zoals de massieve wanden die het pand als het ware in drie panden scheiden. Het werd gebouwd in Maaslandse renaissancestijl, goed te zien aan de gevel met het voor deze stijl karakteristieke en kleurrijke effect van drie bouwmaterialen: de donkerrode of roodbruine baksteen, de geelachtige mergel en de grijsblauwe hardsteen. De mergelsteen kwam uit de Sint Pietersberg of uit andere Limburgse mergelgroeven, terwijl de effen grijs gekleurde hardsteen, ofwel Naamse steen, afkomstig was uit de Ardennen. In 1725 voegde het stadsbestuur vier bestaande huizen aan de Tongersestraat samen om deze tot Commandantshuis in te richten. De commandant vervulde de hoogste militaire rang in de vestingstad Maastricht, na de gouverneur van het garnizoen. Met die samenvoeging werd een centraal trappenhuis in het middelste pand als hoofdonsluiting gerealiseerd. In het rechterpand kwam een koetspoort, zodat de bewoners en hun bezoekers met paard en wagen de woning droog konden betreden. De ruimte kreeg licht via een daklantaarn, die rond 1900 met glas- en loodwerk werd versierd. Achterdoor kon men de stallen bereiken, hetgeen nog te zien is aan de knik tussen het dwarspand en het achterhuis.

In 1772 werd het Commandantshuis verbouwd: de vensters werden verlaagd om het aanzien van de gevel meer eenheid te verschaffen. Tijdens het Franse bewind aan het begin van de negentiende eeuw, toen dit gewest deel uitmaakte van de Franse Republiek, deed het gebouw van 1796 tot 1811 dienst als Criminele Rechtbank. Vanaf 1811 fungeerde het als Gerechtshof van het Departement van de Nedermaas, en later van de provincie Limburg. Nadat het gerechtshof in 1829 naar de voormalige Tweede Minderbroederskerk was verhuisd - nu het hoofdgebouw van de universiteit - werd het 'Commandement' in gebruik genomen als particulier woonhuis. Zo werd aan het begin van de twintigste eeuw dwarspand en achterhuis grondig gerenoveerd en verbouwd; de stallen werden het kantoor van een notaris. Vanaf 1956 maakte de Nederlandse Kredietbank er gebruik van totdat de Universiteit Maastricht het in 1986 aankocht.